

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2363

Vragen van het lid **Van Kent** (SP) aan de Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *het nieuws dat zeeschuim onveilig is door vervuiling met PFAS* (ingezonden 25 juli 2024).

Antwoord van Minister **Madlener** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 28 augustus 2024)

Vraag 1

Wat is uw reactie op het nieuws dat strandgangers niet op de hoogte zijn gesteld van uw aanscherpingen omtrent PFAS in zeeschuim?¹

Antwoord 1

Het advies omtrent PFAS in zeeschuim is ongewijzigd. Wel zijn er verduidelijkende zinnen opgenomen in het advies op www.zwemwater.nl/pfas. Ook is er een infographic gepubliceerd die in meerdere talen is vertaald. Er zijn persberichten gedeeld met gemeentes, strandbeheerders, reddingsbrigades en diverse koepels van recreatieondernemingen en watersportverenigingen.

Vraag 2

Wat is er precies gewijzigd in de afgegeven waarschuwingen?

Antwoord 2

In december 2023 is het RIVM onderzoek naar PFAS in zeeschuim en zeewater gepubliceerd². Op basis van deze resultaten werd er in het landelijk zwemwateroverleg geconcludeerd dat er geen noodzaak is voor het nemen van extra maatregelen. Wel is het verstandig om na het zwemmen te douchen, handen te wassen voor het eten en kinderen en huisdieren geen zeeschuim te laten inslikken.

Naar aanleiding van dat advies zijn er bij de kustprovincies diverse signalen binnen gekomen dat het niet duidelijk was hoe deze informatie geïnterpreteerd moet worden door strandgangers. Daarom is recent als verduidelijking

¹ NOS.nl, 24 juli 2024, «Advies aangescherpt: speel niet in zeeschuim, maar strandganger weet van niets»

² Kamerstukken 35 334, nr. 286.

toegevoegd dat kinderen en huisdieren beter niet in het schuim kunnen spelen, omdat dit logischerwijs een manier is om het schuim binnen te krijgen.

Vraag 3

Kunt u een overzicht geven van alle zwemadviezen die vanuit de rijksoverheid en provincies zijn afgegeven over recreatie in zwemwater dat met PFAS is vervuild?

Antwoord 3

Een actueel overzicht van alle zwemadviezen over PFAS op officiële zwemwaterlocaties is te vinden op www.zwemwater.nl/pfas.

Vraag 4

Hoe zijn deze adviezen gecommuniceerd naar badgasten?

Antwoord 4

De adviezen zijn gepubliceerd op zwemwater.nl en in de zwemwater-app. Op de informatieborden bij elke officiële zwemwaterlocatie wordt verwezen naar de website en de app voor meer informatie over mogelijke risico's of aanvullende adviezen. Daarnaast zijn er persberichten gedeeld met gemeentes, strandbeheerders, reddingsbrigades en diverse koepels van recreatieondernemingen en watersportverenigingen.

Vraag 5

Op welke zwemlocaties zijn waarschuwborden geplaatst?

Antwoord 5

Er zijn geen waarschuwborden geplaatst.

Vraag 6

Bent u bereid om de waarschuwingen op stranden en zwemlocaties met hoge PFAS-waardes te intensiveren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Daar is op dit moment geen aanleiding voor. Op basis van de door het RIVM voorgestelde zwemwaterrichtwaarde³ kan bepaald worden of de aanwezigheid van PFAS in zwemwater te hoog is. Op alle aangewezen zwemlocaties waar te hoge PFAS-concentraties in het water zijn aangetroffen staan waarschuwborden en geldt er een negatief zwemadvies of verbod. Dit wordt ook zo via zwemwater.nl en via de app gecommuniceerd.

Vraag 7

Is bij u bekend welke producenten verantwoordelijk zijn voor de PFAS-vervuiling op onze stranden?

Antwoord 7

Nee, dat is vooralsnog niet te achterhalen. Dat heeft er onder meer mee te maken dat de vervuiling afkomstig is van zeer veel verschillende bronnen, activiteiten en producten en een deel van de vervuiling in het zeeschuim bovendien niet uit Nederland, maar uit het buitenland afkomstig is⁴. PFAS wordt wereldwijd aangetroffen en verspreiding vindt plaats langs diverse routes.

Vraag 8

Welke mogelijkheden ziet u om de PFAS-vervuiling op te ruimen?

Antwoord 8

Op het moment dat PFAS in zeeschuim aanwezig is zijn er geen mogelijkheden om deze te verwijderen. Het belangrijkste is het voorkomen dat PFAS in onze leefomgeving terecht komt. Nederland werkt daarom sinds 2020, samen

³ <https://www.rivm.nl/nieuws/nieuwe-advieswaarden-voor-pfasper-en-polyfluoralkylstoffen-in-zwemwater>

⁴ <https://library.wur.nl/WebQuery/hydrotheek/2303987>

met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen aan een breed Europees verbod op PFAS, om zo het gebruik van PFAS aan banden te leggen en ons milieu en onze gezondheid te beschermen. Totdat er een breed verbod is, minimaliseert de overheid al zo veel mogelijk de emissies van PFAS naar water en lucht, via de wettelijke minimalisatieplicht voor emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en door het bezien en herzien van lozingsvergunningen.

Vraag 9

Welke mogelijkheden ziet u om de schade als gevolg van de PFAS-vervuiling te verhalen op de vervuilers?

Antwoord 9

Er bestaan in zijn algemeenheid mogelijkheden om vervuilers aan te spreken voor de schade door de vervuiling door PFAS die ze veroorzaken. Hier geldt dat het duidelijk moet zijn wie de veroorzaker van de vervuiling is en aangetoond moet kunnen worden dat hier schade door is geleden. In de wetgeving zijn hiervoor diverse juridische grondslagen opgenomen, zowel in het Burgerlijk Wetboek als in de Wet milieubeheer (regeling milieuschade). Ook wordt gekeken naar mogelijkheden voor de Staat om waar nodig de schade te verhalen die door de Staat wordt geleden. Op 17 juni jl. is de Kamer geïnformeerd⁵ over de voortgang van de lopende trajecten om geleden schade te verhalen bij 3M en Chemours op basis van eerder aangenomen moties van het lid Hagen en van de leden Van Esch en Beckerman⁶.

Vraag 10 en 11

Bent u bereid om de Nederlandse productie van PFAS-stoffen per direct stil te leggen zolang er twijfel bestaat over de schadelijkheid van PFAS voor mens, dier en milieu?

Zo ja, kunt u hiertoe opdracht geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10 en 11

Nee. PFAS komt bij veel verschillende activiteiten en bedrijven vrij en die stilleggen heeft grote maatschappelijke consequenties voor zowel de bedrijven, duizenden werknemers en de afnemers als de samenleving als geheel. Een directe stopzetting zou ook kunnen betekenen dat sommige zeer belangrijke producten, bijvoorbeeld voor de gezondheidszorg, niet meer kunnen worden gemaakt. Daarnaast lost sluiting van enkele bedrijven ook niet het probleem op, omdat veruit het grootste deel van het PFAS in zeeschuim afkomstig is uit andere bronnen en activiteiten en ook uit het buitenland, zie ook het antwoord op vraag 7. Juist daarom is door het kabinet eerder ingezet op een zo breed mogelijk Europees verbod op het gebruik en op de markt brengen van PFAS. Bij de totstandkoming van dat verbod wordt zorgvuldig naar alle toepassingen gekeken om te zorgen dat er werkzame en veiliger alternatieven aanwezig zijn en zo gauw dat het geval is, zal het verbod voor de betreffende toepassing in werking gaan treden. Daarmee zal op termijn het gebruik van PFAS verder worden teruggedrongen en daarmee ook de productie van PFAS.

⁵ Kamerstukken 27 625 nr. 670

⁶ Kamerstukken 30 175, nr. 402 en 33 118, nr. 265